

Gemeente Den Haag

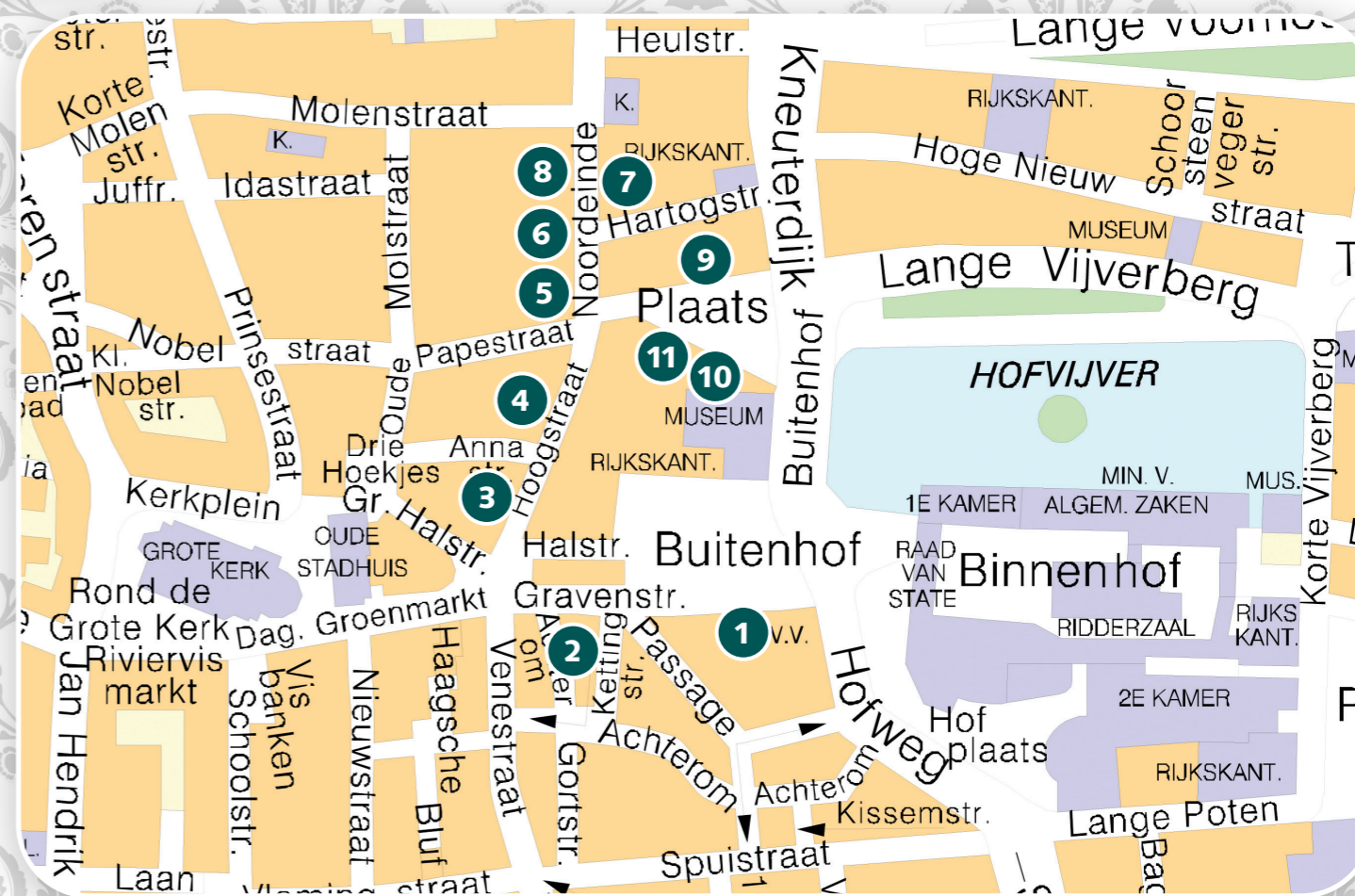
WARDELEN LANGS DE ART NOUVEAU ROND HET BINNENHOF IN DEN HAAG

ART NOUVEAU ROND HET BINNENHOF IN DEN HAAG

Art Nouveau was rond 1900 een populaire manier van bouwen in diverse landen. Hierdoor bestaan er meerdere namen voor deze bouwstijl.

Naast de Belgische stroming die Art Nouveau werd genoemd was er ook een Duitse stroming die de naam Jugendstil kreeg en een Oostenrijkse variant die als (Wiener-)Szezzion werd aangeduid. Deze laatste twee stromingen waren minder uitbundig van karakter; met name in de Szezzion-stijl overheersen de geometrische motieven. Kenmerken van zowel Jugendstil als Art Nouveau zijn slingerende lijnen en plant- en bloem-motieven. Origineel zijn vaak de vormgeving van vensters en deuren in hoefijzer- of paraboolvorm en de ijzeren, grillig gevormde balkons en erkers.

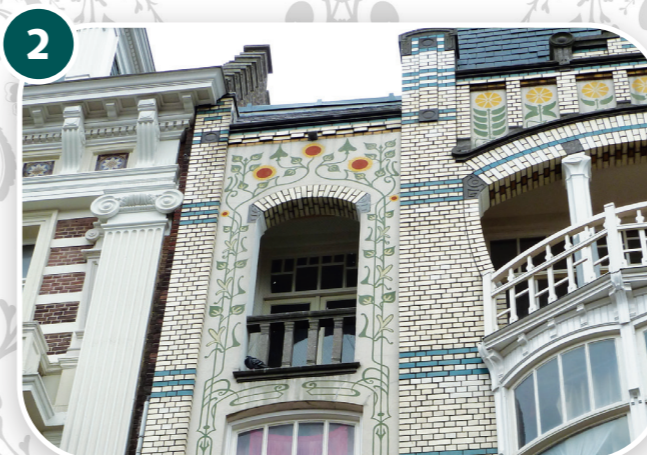
Ook materialen zoals staal en glas werden veelvuldig toegepast. Hierdoor ontstond grote transparantie die aansloot bij de opvatting van die tijd dat licht en lucht de hygiëne ten goede komen.

1 BUITENHOF 20 (1904-1906)

Architect: Joh. Mutters jr.
Beeldhouwer: M.J. Hack

Dit pand is ontworpen als uitbreiding voor het hotel "De Twee Steden". Sinds 1935 is het in gebruik als bioscoop. De decoratie aan de gevel vertoont rijk beeldhouwde ornamenten en maskerkoppen. Aan de "Twee Steden" herinneren de beeldhouwde wapenschilden van Alkmaar en Enkhuizen tussen de eerste en tweede verdieping, alsmede de kronen op de hoekpostamenten van de attiek. De vensters van de eerste verdieping bezitten balkons met smeedijzeren hekken in Sezessionstijl.

2 KETTINGSTRAAT 29 (1903)

Architect: J.W. Bosboom

De gevel is opgetrokken in witte verblendsteen met blauwe banden. De pui op de begane grond heeft een hardstenen plint waarin rechts de naam van de architect is ingehakt. In de penanten zijn decoraties aangebracht. Boven de pui balk bevindt zich een gevelsteen met het opschrift "De Goede Bron". Op de derde verdieping zijn twee loggia's waarvan de rechter getoogd is met een hoefijzerboog, een kenmerkende vorm in Art Nouveau.

3 HOOGSTRAAT 9 (1904)

Architect: L.A.H. de Wolf

De zandstenen gevel van dit pand heeft ornamenten uit de Weense Sezession. De tegeltaleaux zijn van de Haagse keramiekkabriek Rozenburg, zeer bekend om zijn aardewerk en eierschaalporcelein. In de dakversiering is een imposante adelaar te zien. De gevel is in 2010 gerestaureerd.

COLOFON

Samenstelling:
Gemeente Den Haag
Afdeling Monumentenzorg

Ontwerp:
Boas de Graaff (www.boasdegraaff.nl)

Druk:
Intern Dienstencentrum Den Haag

Meer informatie:
monumentenzorg@denhaag.nl

Website:
www.denhaag.nl/monumentenzorg

4

HOOGSTRAAT 30 (1897)

Architect: Joh. Mutters jr.

De gevel is bekleed met natuurstenen blokken in een beige tint, afgewisseld met grijsblauwe banden. In de stenen bekleding zijn in reliëf exotische florale Art Nouveau-vormen gemaakt. Naast bloemen- en plantenmotieven met de kenmerkende zweepslaglijn zijn ook dieren in reliëf aangebracht. Zo worden de vensters op de eerste verdieping geflankeerd door kikkers en boven de vensters van de tweede verdieping door slakken. De ezelsrugbogen boven de vensters op de tweede etage zijn een verwijzing naar de islamitische bouwkunst.

5

NOORDEINDE 6 (1901)

Architect: L.A.H. de Wolf

Dit winkel-woonhuis heeft een combinatie van neo-gotische stijlkenmerken en op de Weense Sezession geïnspireerde vormen. Het middendeel van de gevel wordt grotendeels in beslag genomen door een houten erker en een balkon. Typische Sezessionmotieven als cirkels, halve cirkels en evenwijdige rechte lijnen zijn als decoratie aangebracht. De natuurstenen monsterachtige fabeldierfiguren die langs de tuitgevel omhoog kruipen zijn in neo-gotische stijl.

6

NOORDEINDE 12 (1903)

Architect: Z. Hoek

De voorgevel van dit pand is opgebouwd uit ijzer en glas. Door de toepassing van een glasgevel en ijzeren draagconstructie wordt hier gebroken met de conventionele opvattingen over gevelarchitectuur. De glazen façade heeft een grote rondboog over twee verdiepingen, waarin balustervormige houten ondersteuning en ijzeren horizontale puibalken. Voor het uiterlijk is gebruik gemaakt van de classicistische vormtaal met schilderingen in gevelbekroning, betrekking hebbend op het fietsmakersvak. De smalle eindpenanten van de gevel eindigen als consoles met een mannenkop.

7

NOORDEINDE 11 (1911)

Architect: L.A.H. de Wolf

Deze merkwaardige hoekpui met verdiepingsetalage vertoont met zijn Moorse hoefijzervormige bogen oriëntaalse invloeden. De winkelpui oogt door de hoge smalle bogen in twee lagen zeer fragiel, terwijl de bovenbouw van geel-geglazuurd metselwerk een massieve indruk maakt.

8

NOORDEINDE 44-46 (1903)

Architect: L.A.H. de Wolf

De gevel is opgetrokken in witte Silezische verblendsteen met sierbanden in blauw-geel-blauw. De verschillende versieringen zijn gemaakt in Oberkirchner zandsteen en Escauzynse steen. In de balkonhekjes zijn de voor De Wolf typerende halve cirkels verwerkt. Hier was tot 1970 banketbakkerij en theesalon 'Krul' gevestigd. Als hoogtepunt van een dagje winkelen ging chique Den Haag een taartje bij 'Krul' eten.

9

PLAATS 20 (1904)

Architect: L. Simons

Dit pand van drie bouwlagen heeft een met rijk gebeeldhouwde natuurstenen gevel. Rondom de vensters en in het fries zijn decoraties van bladmotieven aangebracht. Het pand is ontworpen voor de kunsthandel Bousson-Valadon & Cie. Een steentableau in de hal herinnert aan de tijd dat Vincent van Gogh via zijn broer, die hier werkte, zijn werk verkocht.

10

PLAATS 21-23 (1902)

Architect: L.A.H. de Wolf

Het pand uit 1902 is gebouwd in de stijl van de Art Nouveau. De gevel heeft niet alleen invloeden van de deze architectuurstroming, zoals de geometrische motieven, maar ook sterk neogotische kenmerken zoals de spitsbogen en topversiering.

11

PLAATS 29 (1905)

Architect: onbekend

Winkel-woonhuis met gevel in overgangsstijl waarin motieven uit de neostijlen en de Art Nouveau voorkomen. De met natuursteen beklede pui heeft een getoogd etalageraam met flankerende portieken. Op de eerste verdieping is een natuurstenen erker. Het pand heeft een puntgevel met boognissen waarin Art Nouveau-tegeltableaux zijn aangebracht. De tableaux in de boognissen bezitten de wapens van Batavia en 's-Gravenhage.